

ASFALT

AYBERK ÖZCAN

Yönetim Kurulu Başkanı

Deha Emral

Başkan Vekili

Ahmet Tuncer Ertan

Başkan Vekili

İhsan Çetinceviz

Başkan Vekili

Nihat Kızıllırmak

Muhasip Üye

Tahir Çelik

Üye

Aynur Uluğtekin

Üye

Zeliha Temren

Genel Sekreter

Seray Toraman

Teknik Koordinatör

Yönetim Yeri

Mustafa Kemal Mah.
2132 Sok. No:7/2
Çankaya 06530 / ANKARA

Tel: 0.312.447 42 25

Faks: 0.312.447 42 26

www.asmud.org.tr

asfalt@asmud.org.tr

ASMÜD Yönetim Kurulu'nun Yaptığı Ziyaretler

ASMÜD Yönetim Kurulu Ulaştırma ve Altyapı Bakanı, Bakan Yardımcısı, Strateji Geliştirme Daire Başkanı ve KGM Genel Müdürü'nü ziyaret etti. >3

ASMÜD "Asfalt Endüstrisinde Yeşil Dönüşüm Konferansı"

ASMÜD, 25 Ekim 2023 tarihinde Grand Ankara Otel'i'nde "Asfalt Endüstrisinde Yeşil Dönüşüm Konferansı" düzenleyecektir. >5

"Asfalt Plenti Operatörü" ve "Finişer (Serici) Operatörü" Revize Meslek Standartları ve Taslak Ulusal Yeterlilikler Sektör Görüşüne Açıldı

Güncellenmiş "Asfalt Plenti Operatörü" ve "Finişer (Serici) Operatörü" Ulusal Meslek Standartları ile Ulusal Yeterlilik taslakları Derneğimizin web sitesinde yayınlanarak sektör görüşüne sunuldu. >6

Kamu İhale Kurumu "Yapım İşleri Çalışma Grubu Toplantısı"

ASMÜD, Kamu İhale Kurumu tarafından 25 Temmuz 2023 tarihinde düzenlenen "Yapım İşleri Çalışma Grubu Toplantısı"na katıldı. >7

Değerli Sektör Temsilcileri,

Bültenimizin bu sayısına, bu yıl yapılan genel seçim sonrası kurulan 67. Hükümetin Cumhurbaşkanlığı kabinesinde, sektörümüzün en büyük otoritesi durumunda olan Karayolları Genel Müdürü Sayın Abdulkadir Uraloğlu'nun Ulaştırma ve Altyapı Bakanı olarak atanmasından duyduğumuz gurur ve mutluluğu belirterek başlamak istiyorum, kendilerini kutlayarak, görevlerinde başarılar dilerim. Sayın Bakanımızın Strateji Geliştirme Başkanlığına atadığı Karayolları Genel Müdür Yardımcısı Sayın Mücahit Şahin'i de tebrik eder, yeni görevinde başarılar dilerim. Bakanlıktaki bu atamaların ardından, Karayolları Antalya Bölge Müdürü iken Karayolları Genel Müdürü olarak atanan Sayın Ahmet Gülşen'i de canı gönülden kutlayarak, yeni görevinde büyük başarılarla imza atmasını diliyorum.

Genellikle karayolu projelerini üstlenen üyelerimiz, bakanlık ve genel müdürlükteki yeni atamaların verdiği sinerji ile işlerini yürütmenin ve iş programlarını başarıyla gerçekleştirmenin arzusu içindedir. Ancak asfalt işlerinin en yoğun olması gereken bu aylarda şantiyelerde işlerin yavaşladığını ve neredeyse durma noktasına geldiğini görüyoruz.

Bilindiği üzere tüm dünyada ve ülkemizde Covid 19 süreciyle başlayan ve Rusya - Ukrayna savaşı ile hız kazanan enflasyon, enerji krizi ve tedarik zincirindeki kırılmalar inşaat sektörünü derinden etkiledi. TÜİK verileriyle Haziran ayında inşaat maliyet endeksi yıllık yüzde 49 artarken, bir önceki yılın aynı ayına göre malzeme endeksinde yüzde 35, işçilik endeksinde yüzde 105 artışlar oldu. Asfaltın ana bileşeni olan bitüm ile akaryakıtı içeren rafine petrol ürünlerindeki üretici fiyat endeksinin Temmuz'da aylık artışı yüzde 20 ile rekor düzeye yükseldi.

Bu ortamda, özellikle 2021 yılı öncesinde ihalesi yapılmış yapım işlerine ödenen fiyat

Ayberk Özcan
ASMÜD Yönetim Kurulu Başkanı

farkları reel fiyatlarını karşılayamaz duruma geldi. Ayrıca belki de en önemlisi, zaten yetersiz olan ödeneklerin zamanında ödenememesi ve nakit akışının sağlanamaması sorunu olup, bu durumlarda yüklenicinin finansman ihtiyacını karşılamak üzere başvurduğu banka kredilerine erişimin zorlaşması ve maliyetlerinin de çok yükselmesi projeleri yürütülemez hale getirdi.

Sektörümüz fiyat farkı hesabının güncel piyasa fiyatlarını karşılayacak şekilde düzenlemesinin yapılmasını ve 2023 yılı sonuna kadar 1,00 olarak uygulanacak olan ek fiyat farkı katsayısının kalıcı hale getirilmesinin hayati bir öneme sahip olduğunu belirtmekte. Ayrıca kamu yatırım programındaki yüksek proje stoğunun tekrar gözden geçirilerek öncelikli projelere kaynak ayrılması ve önceliği olmayan projelerin tasfiye edilmesi gibi çözümler üretilmesi beklenmektedir. Global ölçekte hükümetimizin Eylül ayında açıklayacağını belirttiği Orta Vadeli Program ile enflasyonla mücadele, finansmana erişim ve kamu yatırımları konusunda atılacak adımların, sektörümüzün önünü açacak şekilde netleşmesini diliyorum.

Sektörümüzün karşılaştığı bir önemli problem de özellikle operatör düzeyinde eleman bulunamaması ve yüksek maliyetlerdir. Bu konuda bir sektör temsilcisi olarak Mesleki Yeterlilik Kurumu ile birlikte hazırlamakta olduğumuz asfalt plenti ve finişer operatörü meslek standardı ve ulusal yeterliliği yayımlandığında kurulacak olan eğitim ve belgelendirme kuruluşlarının, bu mesleklerde kaliteli operatör yetiştirilmesini sağlayacağını ve bu alanda karşılaşılan soruna çözüm oluşturacağını umuyorum. Derneğimiz sektöre hizmet üretmek üzere eğitim ve belgelendirme kuruluşu olma yönünde bir girişimi hedefleri arasına almıştır.

Gündemimizdeki sorunların temelinde yer alan ve sürdürülebilirlik kavramıyla da ilişkili olarak, iklim değişikliği ve yeşil mutabakat eylem planı çerçevesinde, malzeme ve enerji kullanımında verimlilik, koruyucu bakım ve onarım, yeniden kullanım, geri kazanım ve döngüsel ekonomi konuları ile çevreci ihale mevzuatı tüm sektörlerin gündemini oluşturmaktadır. Bu trende uyum sağlamak zorunda olan asfalt sektörü birçok ülkede yeşil dönüşüm yol haritalarını hazırlayarak, tespit edilen hedefler doğrultusunda eylem planlamalarını uygulamaya başlamıştır. Ülkemiz asfalt sektöründe bu konudaki farkındalığı artırmak ve yeşil asfalt teknolojilerindeki gelişmeleri tanıtmak üzere "Asfalt Endüstrisinde Yeşil Dönüşüm" konulu bir konferansı Avrupa, Amerika ve Avustralya'daki paydaşlarımızın katkıları ile 25 Ekim 2023 te gerçekleştireceğiz. Buradan sektör temsilcilerimize konferansımızı duyurmak ve davet etmek isterim.

Cumhuriyetimizin 100. Yılı'nı kutlayacağımız bu yıl, ülkemizin asfalt ile ilgili hedeflerinin gerçekleştirilmesinde asfalt sektörü olarak sorumluluk bilinci içinde çalışmalarımızı sürdürdüğümüzü belirterek, sektörümüzün bu yılki iş programlarının başarı ile gerçekleşmesini diliyorum.

ASMÜD Yönetim Kurulu Toplantısı

ASMÜD Yönetim Kurulu, 21 Haziran 2023 tarihinde Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Tahir Çelik'in ev sahipliğinde Grand Ankara Otelinde gerçekleştirilen toplantıda bir araya geldi. Yeni Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir Uraloğlu'na tebrik ziyareti yapılmasına karar verilen toplantıda asfalt endüstrisinde enerji verimliliği ve yeşil dönüşüm konusunda Ekim ayında bir seminer düzenlenmesi kararlaştırıldı.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Olarak Atanan Sayın Abdulkadir Uraloğlu'na Tebrik Ziyaretimiz

Genel seçim sonrası kurulan 67. Hükümetin Cumhurbaşkanlığı kabinesine, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı olarak atanan Sayın Abdulkadir Uraloğlu'nu 13 Temmuz 2023 tarihinde ziyaret eden ASMÜD Yönetim Kurulu, Sayın Bakana tebriklerini sundu. Sektörün en büyük otoritesi olarak Karayolları Genel Müdürü iken kendileri ile işbirliği içinde çalışan Derneğimiz, bakanlık makamına atanmasından duydukları gurur ve mutluluğu ifade ederek, başarılar diledi. Sayın Uraloğlu ile yapılan görüşmede üyelerimizin yürütmekte olduğu karayolu projeleri, yatırımlar ve geleceğin planlarına yönelik bilgiler alındı. Sayın Bakan, karayolları yatırımlarına sağlanan 26 Milyar TL'lik ek ödenek ile bu yılki iş programının gerçekleştirileceğini belirtti.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Yardımcısı Sayın Enver İskurt'a Tebrik Ziyaretimiz

Karayolları Genel Müdürlüğü'nde uzun yıllar üst düzey yönetici olarak çalıştıktan sonra Bakan Adil Karaismailoğlu döneminde Bakan Yardımcısı olan Sayın Enver İskurt, Sayın Uraloğlu'nun Bakanlığında da yeniden Bakan Yardımcısı olarak atandı. Derneğimiz Yönetim Kurulu, 13 Temmuz 2023 tarihinde Sayın İskurt'u da ziyaret ederek, kendilerini tebrik etti, başarılar diledi.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı'na Atanan Sayın Mücahit Arman'a Tebrik Ziyaretimiz

Karayolları Genel Müdür Yardımcısı olarak başarılı çalışmalarını takdirle izlediğimiz ve iş birliği içinde çalışmalarımızı sürdürdüğümüz Sayın Mücahit Arman'ın Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı'na atanmasından duyduğumuz kıvançla 18 Ağustos 2023 tarihinde yaptığımız tebrik ziyaretinde kendilerini kutlayarak yeni görevlerinde başarılar diledik. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı Genel Müdürlüklerin yatırım stratejilerini geliştiren çok önemli bir makamda yer alan Sayın Arman, karayolu yatırımları ve gerçekleştirmeler konusunda bizleri bilgilendirerek, bakanlık yatırımları arasında karayolu yatırım projelerinin önceliğini koruduğunu belirtti.

Karayolları Genel Müdürü Sayın Ahmet Gülşen'e Ziyaret

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığındaki atamaların ardından, Karayolları Genel Müdürlüğü'ne Sayın Ahmet Gülşen atandı. Meslek hayatına Karayolları teşkilatında başlayarak, teşkilatta önemli görevler üstlenen ve Karayolları Antalya Bölge Müdürlüğü'nü yürütürken Genel Müdür olan Sayın Gülşen, sektörümüzün de işbirliği içinde çalıştığı ve başarılarını takdirle izlediği bir yöneticidir. ASMÜD Yönetim Kurulu Sayın Gülşen'i 21 Ağustos 2023 tarihinde ziyaret ederek, kendilerini Genel Müdür makamında görmekten büyük bir mutluluk duyduklarını belirtti ve yeni görevlerinde büyük başarılarla imza atmasını diledi. Genel Müdüre sektörün son zamanlarda karşılaştığı sorunlar kapsamında, aşırı yüksek malzeme ve akaryakıt fiyatları ile artan işçilik maliyetlerinin yanı sıra finansmana erişimdeki güçlükler aktararak, konu ile ilgili görüşler paylaşıldı.

ASMÜD “Asfalt Endüstrisinde Yeşil Dönüşüm” Konferansı 25 Ekim 2023, Grand Ankara Otel

Günümüzde iklim değişikliğine neden olan karbon emisyon kaynakları arasında yüksek bir paya sahip olan yolların iklim değişikliğinin şiddetli etkilerine karşı dayanıklılığı, yol sektörünün temel sorunları arasındadır. Dünyada kaplamalı yol ağının %90'ında asfalt kullanıldığından, asfalt endüstrisi, iklim nötr bir geleceği hedefleyerek sürdürülebilirlik ve çevresel duyarlılık ilkelerini esas alan eylem planlarını hazırlamaya ve uygulamaya başlamıştır.

Bu kapsamda, geleneksel asfalt yolları ve uygulanan teknolojileri çevre dostu ve sürdürülebilir malzemelerle, enerji verimliliği yüksek teknolojiler ve çevresel etkileri minimize eden tasarım yaklaşımlarıyla yenilemek amacıyla, karbon emisyonlarının azaltılmasını, sorumlu kaynak kullanımını ve döngüsel ekonomiye katkı sağlamak üzere malzemelerin geri kazanılmasını, daha düşük enerji tüketen üretim süreçlerini ve yolların daha uzun ömürlü olmasını sağlamak üzere yeşil dönüşümü hedefine alan asfalt endüstrisi, odaklandığı bu hedef doğrultusunda yoğun çalışmalar yürütmektedir.

Türkiye asfalt endüstrisinin tek sivil toplum kuruluşu olan Türkiye Asfalt Mühendisleri Derneği - ASMÜD, konuyla ilgili dünya asfalt endüstrisindeki gelişmeleri yakından takip ederek, yeşil dönüşüm konusunu gündeminin odağına almıştır. Bu doğrultuda, iklim değişikliğinin sert etkilerine açık olan yollarda karşılaşılan sorunların nedenlerinin daha iyi anlaşılmasını sağlamak, karbon sıfıra giden yolda hedefe yönelik stratejileri belirlemede bir fırsat yaratmak üzere ASMÜD “Asfalt Endüstrisinde Yeşil Dönüşüm” temalı bir konferans düzenlemeyi planladı.

“Asfalt Endüstrisinde Yeşil Dönüşüm Konferansı”nda ülkemizin yeşil mutabakat eylem planı, Amerika, Avrupa ve Avustralya asfalt endüstrisinin karbon nötr yol haritaları, yeşil kamu ihale mevzuatı ile yollarda çevreci ihale kriterleri ve asfalt endüstrisinde geliştirilen sürdürülebilir, yeşil asfalt teknolojileri konularında ulusal ve uluslararası ilgili kurum ve kuruluşların yönetici ve uzmanları tarafından sunumlar yapılacaktır.

25 Ekim 2023 tarihinde Grand Ankara Otel’de düzenlenecek olan ve taslak programı yanda verilen konferansımızın kayıt formuna www.asmud.org.tr adresli web sitemizden ulaşılabilirliğini belirtir, konferansa ilgili kamu, üniversite, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör temsilcileri ile asfalt sektörünün tüm taraflarını davet eder ve katılımlarınız ile konferansımızı onurlandırmanızı dileriz.

TASLAK PROGRAM

10:00 – 11:00 Açılış Konuşmaları

- Ayberk Özcan, ASMÜD Başkanı
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı – İklim Değişikliği Başkanı
- KGM Genel Müdürlüğü

10:30 – 11:00 Ara

11:00 – 12:00 I. Oturum- Karayolları ve Asfalt Endüstrisinde Yeşil Dönüşüm ve Net Sıfır Hedefleri

- Türkiye İklim Değişikliği ve Yeşil Mutabakat Eylem Planı- İklim Değişikliği Başkanlığı
- Karayollarında Yeşil Dönüşüm ve Net Sıfır Karbon Hedefi – Prof. Dr. Erol Tutumluer, Illinois Üniversitesi
- Avrupa Asfalt Endüstrisinde Yeşil Dönüşüm – Brexio Gomez, Avrupa Asfalt Üstyapı Birliği – EAPA Teknik Müdürü
- Avusturalya Asfalt Endüstrisinde Yeşil Dönüşüm – Net Sıfır Karbon Hedefi

12:00 – 14:00 Yemek

14:00 – 15:15 II. Oturum – Asfalt

Endüstrisinde Yeşil Dönüşüm Teknolojileri

- Geri Kazanılmış Asfalt – KGM
- Almanya Asfalt Endüstrisinde Yeşil Teknolojiler, Reha Çetinkaya, STRABAG
- Asfalt Plantlerinde Enerji Verimliliği – E-Mak
- Ilık Karışım Asfalt
- Yol/Asfalt Endüstrisinde Üstyapı Mühendisliği Eğitimi – Ray Farrelly – Avustralya

15:15 – 15:45 Ara

15:45 – 16:30 III. Oturum –Çevreci Kamu İhale Mevzuatı – Asfalt İşleri İle İlgili Yeşil İhale ve Sözleşme Uygulamaları

- Çevreci kamu ihale mevzuatı- KİK
- Yol Tasarımı, Yapımı ve Bakımında AB Çevreci Kamu İhale Kriterleri – Zeliha Temren
- Asfalt İhalelerinde Çevreci Kamu İhale Mevzuatı ve Uygulamaları – Norveç
- Yol Altyapısında Sürdürülebilirlik Stratejileri – KGM

16:30 – 17:00 Sonuç ve Genel Değerlendirme

“Asfalt Plenti Operatörü” ve “Finişer (Serici) Operatörü” Revize Meslek Standartları ve Taslak Ulusal Yeterlilikler Sektör Görüşüne Açıldı

“Asfalt Plenti Operatörü” ve “Finişer (Serici) Operatörü” Revize Meslek Standartları ve Taslak Ulusal Yeterlilikler Sektör Görüşüne Açıldı

Ulusal yeterliliklere ilişkin ölçme, değerlendirme ve belgelendirme faaliyetlerini yürüten Mesleki Yeterlilik Kurumu-MYK ile Derneğimiz arasında 17.05.2022 tarihinde imzalanan İş Birliği Protokolü kapsamında “Asfalt Plenti Operatörü” ve “Finişer (Serici) Operatörü” için Ulusal Yeterlilikler hazırlanmış ve mevcut Meslek Standartları güncellenmiştir.

ASMÜD tarafından yapılan çalışmalara ilişkin “Nihai Rapor” 1 Haziran 2023 tarihinde MYK'ya gönderilmiştir.

İlgili mevzuat çerçevesinde, sektör görüşüne açılan Ulusal Yeterlilik ve Meslek Standartları taslakları, alınan görüş ve öneriler doğrultusunda son hale getirilerek MYK'ya sunulacaktır.

Bu gerekçe ile güncellenmiş “Asfalt Plenti Operatörü” ve “Finişer (Serici) Operatörü” Ulusal Meslek Standartları ile Ulusal Yeterlilik taslakları Derneğimizin [www.asmud.org.tr](http://asmud.org.tr/Haber.asp?ID=183) adresli web sitesinin sayfasında yayınlanarak sektör görüşüne sunulmuştur. İlgili meslek standartları ve ulusal yeterliliklerin kalitesi ve kabul edilebilirliği açısından çok değerli olan sektör görüş ve önerilerinin Derneğimizin aca@asmud.org.tr adresine e-posta yoluyla iletilmesi çalışmamız açısından büyük önem arz etmektedir.

ASMÜD Kamu İhale Kurumu “Yapım İşleri Çalışma Grubu Toplantısı”na Katıldı

Kamu İhale Kurumu tarafından 25 Temmuz 2023 tarihinde düzenlenen “Yapım İşleri Çalışma Grubu Toplantısı”na kamu idareleri ve sektörün sivil toplum kuruluşları olan İNTES, TMB ve ASMÜD’ün temsilcileri katıldı.

Toplantıda kamu ihale mevzuatındaki son değişiklikler ile EKAP’taki yenilikler hakkında bilgi verilerek ikincil mevzuat değişikliği taslak çalışmaları ile ilgili değerlendirmeler yapıldı ve görüşler alındı. Ayrıca sözleşme uygulamalarında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri üzerinde tartışıldı.

İkincil mevzuat değişikliğine ve sözleşme uygulamalarına ilişkin sektörün sorunlarını ve çözüm önerilerini, derneğimizle ortak üyelere sahip olan İNTES’in Genel Sekreteri Sayın Necati Ersoy tarafından aşağıda belirtildiği şekilde sunuldu:

- Reel piyasa fiyatlarının hızlı artışı dikkate alınarak, birim fiyat ve rayıçların güncellenmesi,
- Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerde yeni birim fiyat yapılırken, ihale yılı itibarıyla birim fiyat belirlenmesi ve güncellenmesi yönteminin yüklenicilere zarar verdiği, bu nedenle yeni birim fiyat yapımında uygulama dönemindeki güncel birim fiyatların kullanılarak güncelleme yapmanın hakkaniyete uygun olacağı,
- Yatırımların öncelik sıralaması yapılarak idarece devamına karar verilen işlerin belirlenmesi, bu işlere yönelik ödeneklerin önceden tespiti ve yüklenicilere bildirilmesi
- Belirli bir süre duracak işlere yönelik süre uzatımlarının belirlenerek

yükleniciler ile paylaşılması ve bu şekilde belirsizliklerin ortadan kaldırılması,

- Yükleniciden kaynaklanmayan nedenlerle işin durması veya süre uzatımı verilmesi halinde yüklenici genel giderlerinin karşılanacağı bir sistemin hızla belirlenmesi,
- Eksiksiz geçici kabul yapılması durumunda, kesin teminat tutarının yarısının iadesinin yapılması, ilişiksizlik talebi sorunlarının giderilmesi,
- Ek fiyat farkında 2023 yılı sonuna kadar 0.90 katsayısının 1.00 olarak uygulanma esasının kalıcı hale getirilmesi,
- Fiyat farkı hesabının güncel piyasa fiyatları ile uyumlu hale getirilmesi ve fiyat artışlarının yüklenicilere ödenmesi,
- Kamu yapım işlerinde kullanılan ana yapım girdilerindeki fiyat artışlarını belirleyecek TÜİK endeks çalışması yapılması,
- İdarelerce süre uzatım kararı verme sürecinin hızlandırılması, iş programı revizyonunun buna göre güncellenmesi, geçmiş iş programı baz alınarak yapılan hakediş ve fiyat farklarından doğan hak kayıplarının önlenmesi, bu alanda düzenleme yapılması,
- Ödeneği olmayan işlerin ihaleye çıkarılmaması,
- Yapım işlerinde oluşacak uyuşmazlıklarda DAB, Tahkim ve benzeri, yargı öncesi taraflar arasında uyuşmazlığı çözecek, bağımsız bir çözüm heyeti oluşturulması,
- İşin tamamlanmış ve idarece kullanıma açılan bölümlerinde geçici kabul yapılmasının zorunlu hale gelmesi,

- İtirazı kayıt koşulunun hakedişlerin her iki taraf içinde geçici olduğu dikkate alınarak, yeniden değerlendirilmesi ve yüklenicilere de ileride itiraz hakkı sağlanması.

Ayrıca Derneğimiz Genel Sekreteri Zeliha Temren de altyapı inşaatlarında kapsamlı jeoteknik etüt ve araştırmaların yapılamaması nedeni ile ön proje niteliğindeki projelerle ihaleye çıkıldığını, sözleşmeye bağlanan işlerde yapım aşamasında hazırlanan uygulama projeleri sonucu ilave ve yeni iş kalemlerinin ortaya çıkmasının kaçınılmaz olduğunu belirterek, bu durumda işin sözleşme bedelinde ve zamanında tamamlanamaz hale geldiğini ve genellikle ikmal ihalelerine çıktığını ifade etti. Konuya çözüm getirmek üzere, birçok ülkede uygulanan “Tasarla-Yap” tipi ihalelerin bu soruna çözüm olarak değerlendirilmesini önerdi.

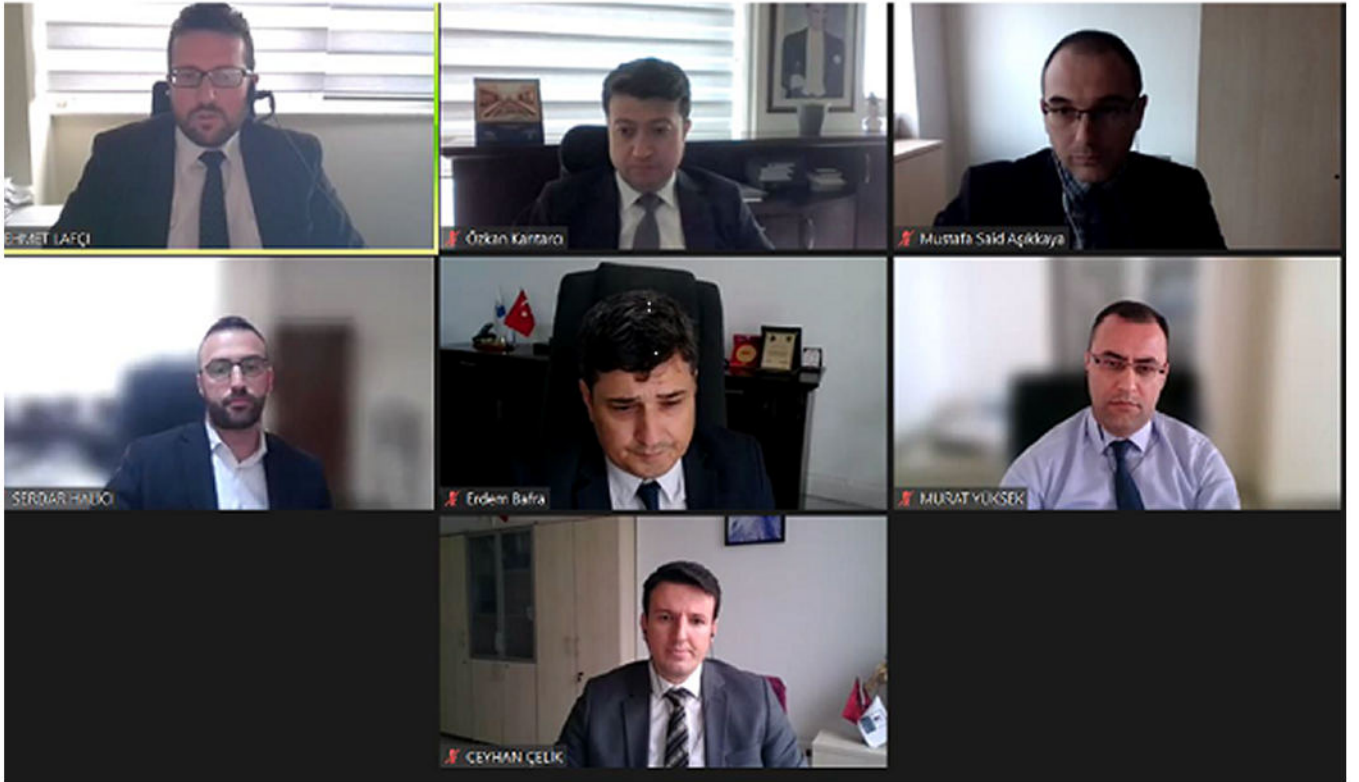
Ayrıca sözleşme süresince ortaya çıkan ilave ve yeni iş kalemlerinin fiyat farkına esas ağırlıklı oranı sözleşme aşamasında belirlenen oranların çok üzerinde olabildiğini belirterek, sözleşme süresince değiştirilemeyen bu oranlar nedeniyle, hesaplanan fiyat farkının gerçekte yapılan işin fiyat farkını karşılamadığını ve konuya bir çözüm getirilmesi gerektiğini de açıkladı.

İNTES - KİK Kamu İhalelerinde Uygulama Sorunları Toplantısı

Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası-İNTES ve Kamu İhale Kurumu-KİK işbirliği ile 25 Mayıs 2023 Perşembe günü saat 14:00-16:00 arasında online olarak "Kamu İhalelerinde Uygulama Sorunları Toplantısı" düzenlendi.

İNTES'in, Kamu İhale Kurumu ile yaptığı görüşme neticesinde, son dönemde firmaların kamu ihalelerine katılımda ve ihalelerin sonuçlandırılması süreçlerinde karşılaştığı sorunların değerlendirilmesi amacıyla düzenlenen toplantının Moderatörlüğü KİK Başkan Yardımcısı Serdar Halıcı tarafından yapıldı.

ASMÜD Genel Sekreteri Zeliha Temren'in de izlediği toplantıda, KİK Düzenleme Dairesi Başkanı Özkan Kantarcı, KİK Grup Başkanı Murat Yüksek, KİK Grup Başkanı Mehmet Lafçı ve KİK Uzmanı Ceyhan Çelik konuşmacı olarak yer alarak, İNTES üyesi firmaların ve katılımcı sektör temsilcilerinin uygulamada karşılaştıkları soruları cevapladılar.

TMB “Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetleri Ödül Töreni” Ödül Töreni

Küresel çapta yakından takip edilen Engineering News Record ENR Dergisi'nin 2022 yılına ait “Dünyanın En Büyük 250 Uluslararası Müteahhidi” listesinde yer alan 42 Türk müteahhitlik firması ile “Dünyanın En Büyük 225 Uluslararası Teknik Müşavirleri” listesinde yer alan 6 Türk teknik müşavirlik firması ödülleri 22 Ağustos 2023 tarihinde TMB'nin evsahipliğinde Ankara Sheraton Oteli ve Kongre merkezinde düzenlenen törende Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın elinden aldı.

ASMÜD Üyeleri ve Genel Sekreteri ile Bakan Yardımcıları, bürokratlar, meslek kuruluşlarından, özel sektörden ve STK'lardan üst düzey yetkililer katıldığı törende TMB Başkanı Sayın Erdal Eren, Ticaret Bakanı Sayın Prof. Dr. Ömer Bolat ve Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan birer konuşma yaptılar.

Küresel krizlerin gelişmiş ülkeler dahil tüm dünyayı kasıp kavurduğu bir dönemde müteahhitlik ve müşavirlik firmalarının böylesine yüksek rakamlarla

listede yer almasının önemli bir başarı olduğunu vurgulayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, listede yer alanların işlerini yakından bildikleri firmalar olduğunu söyledi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, yurt dışında ziyaret ettikleri ülkelerde müteahhitler tarafından hayata geçirilen projeleri gördükçe ve duydukça gururlandıklarını belirterek, “Biz de gördüğümüz her devlet ve hükümet yetkilisine müteahhitlerimizle çalışmalarını yönünde telkinde bulunuyoruz. Hatta sizlerin kazancının, ülkemizin kazancı olduğu anlayışıyla halihazırda bir proje mevcutsa telkini ısrarla çeviriyoruz.” dedi. Her alanda olduğu gibi müteahhitlik sektöründe de Türkiye'nin potansiyelinin

çok daha fazlasını hak ettiğini dile getiren Erdoğan, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin altyapı ihtiyacının sürdüğünü, ilaveten gelişmiş ülkelerin artık iyice yaşlanan altyapılarını yenileme ihtiyacının da giderek arttığını kaydetti.

Türkiye'nin son 21 yılda gerçekleştirdiği büyük altyapı hamlesinin müteahhitleri hem tecrübe hem ekipman bakımından küresel rekabette öne çıkardığını ifade Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Önümüzdeki on yılda küresel müteahhitlik hizmetleri sektörünün en az yüzde 10'unda hatta yüzde 15'inde söz sahibi olmamızın önünde hiçbir engel göremiyorum. Sizlerden artık daha büyük ve nitelikli projelere yönelmenizi, ülkemizi ve kendinizi sektörün zirvesine çıkarmanızı bekliyorum. Savunma sanayinde nasıl kısa sürede büyük bir sıçrama yaptıysak müteahhitlik sektöründe de mevcut iş hacmini ve ciromuzu hızla katlayarak büyütmemiz mümkündür. Üstelik müteahhitlik bereketli bir sektördür” şeklinde konuştu.

Cumhurbaşkanımız Erdoğan, Türkiye'nin sadece mevcut sınırlarından ibaret bir ülke olmadığını altını çizerek ve tarihi, siyasi, sosyal ve kültürel etki alanının genişliğiyle dünyada eşine, benzerine az rastlanır bir devletin olduğunu belirterek, "Ülkemizin dinamiklerini sadece kağıt üzerindeki rakamlardan ibaret gören, gücümüzü spekülasyon raporlarla tartmaya kalkan herkes bugüne kadar hüsrana uğramıştır. Bugün aynı hatayı yapanların akıbeti de aynı olacaktır. Etki alanı her geçen yıl daha da genişleyen bir ülke olarak, diğer hususlarla birlikte imar ve inşaat sorumluluğumuz da artıyor. Bu sorumluluğu hayata geçirecek olan sizlersiniz." dedi ve gelecek yıldan itibaren çok daha fazla sayıda firmanın bu listelerde yer alarak hem kendilerine hem ülkeye çok daha büyük kazançlar sağlayacağına inandığını dile getirdi.

Ticaret Bakanı Sayın Prof. Dr. Ömer Bolat ise törende yaptığı konuşmada, Türk inşaat sektörünün 1972 yılında başlayan yurt dışı serüveninin, aradan geçen 50 yılı aşkın sürede, başarılarla taçlandığını ve inşaat sektörünün hizmetler ihracatında en yetkin ve rekabetçi sektörlerden birisi haline geldiğini söyledi. Sektörün, hizmetler

gelirlerine yaptığı doğrudan katkının yanında, inşaat sektörü malzemeleri ihracatının artırılması, işçi gelirleriyle döviz girdisi sağlanması ve ülkenin dünyadaki imajı konusundaki katkılarının da büyüklüğüne işaret eden Bolat, sözlerini şöyle sürdürdü: "Bugün Türk inşaat sektörü, bölgesinde lider ve küresel inşaat piyasasında önemli bir aktör konumuna gelmiştir. 2023 yılı Ağustos ayı başı itibarıyla Türk inşaat firmalarının yurt dışında üstlendiği proje sayısı 11 bin 800'e gelmiştir. 133 ülkede toplam 482 milyar dolarlık hacme ulaşmıştır. 1972-2002 yıllarındaki 30 yıllık dönemde Türk firmalarının yurt dışında üstlendikleri iş hacmi 50 milyar dolar iken, son 20 yılda 430 milyar dolarlık müteahhitlik hizmet geliri sağlamıştır. Yani 30 yılda 50 milyar dolar, 20 yılda 430 milyar dolarlık hacme ulaşmış bulunuyoruz. Son 20 yılda üstlenilen projelerin toplamı, bugüne kadar üstlenilmiş 482 milyar dolarlık proje bedelinin yüzde 93'ünü oluşturmaktadır."

Sayın Bakan Türk müteahhitlik sektörünün 2021 yılında 30 milyar dolarlık, 2022 yılında yaklaşık 19 milyar dolarlık ihale kazandığını, müteahhitliğin yanında, mühendislik ve tasarım ayağında da firmaların önemli ilerleme sağladığını kaydetti. Müşavirlik ve mühendislik firmalarımızın başarısının artması, aslında müteahhitlik firmalarımızın da önünü açacağını kaydeden Bakan önümüzdeki yıllardan itibaren yeniden 30 milyar dolarlık müteahhitlik hizmet ihalesini kazanmayı hedeflediklerini ve çok yakın zamanda toplamda 500 milyar dolarlık iş hacminin aşılacağını belirtti.

Bakan Bolat, gelecek dönemin hem mal, hem de hizmetler ihracatı için çok önemli başarıların müjdecisi olacağını anlatarak, "Ukrayna'nın yeniden yapılandırılması için firmalarımız sahada. Ticaret Bakanlığı olarak Ukrayna'nın Altyapı Bakanlığı ile bir niyet anlaşması imzalamış durumdayız. Savaş biter bitmez orada da Türk müteahhitlik firmaları hak ettikleri yeri alacaktır." ifadesini kullandı.

Ödül törenindeki konuşmasına, "Tüm dünyada önemli gelişmelerin yaşandığı bu dönemde, ülke olarak, Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına giriyor olmanın haklı onurunu yaşıyoruz. Yanımızda yıllar itibarıyla edindiğimiz kazanım ve deneyimler, karşımızda ise ulaşılması gereken hedefler ve aşılması gereken engeller var" şeklinde başlayan TMB Başkanı M. Erdal Eren, önümüzdeki

süreçte sektör adına atılması gereken önemli adımlar bulunduğunu kaydetti.

Türkiye'nin en rekabetçi hizmet alanlarından biri olan yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinde ilişkin hedeflerini daha önce orta vade için 50 milyar dolar olarak belirttiklerini kaydeden TMB Başkanı Eren, konuşmasına, "Sayın Cumhurbaşkanımız da bizlere duyduğu güvenle orta vadeli hedefimizi 75 milyar dolara çıkarmamız gerektiği

talimatını verdiler. Çalışmalarımızı bu talimat çerçevesinde sürdürüyoruz. Orta vadede hedeflenen rakamlara erişeceğimizden kuşku duymuyoruz." diyerek devam etti.

Yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinde hedeflere ulaşabilmek için Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan destek talebinde bulunan TMB Başkanı Eren, taahhüt sektöründe iş alabilmek için teminat mektubunun olmazsa olmaz bir gereklilik olduğunu, maalesef Türk müteahhitleri olarak yurt dışındaki ihaleler için teminat mektubu temini konusunda büyük bir sıkıntı çektiklerini belirterek "Türk bankaları tarafından verilen teminat mektuplarının ihale takip ettiğimiz ve yoğun olarak faaliyette bulunduğumuz ülkelerde doğrudan kabul görmesi konusunda desteğinize muhtacız. Teminat mektuplarımızın kontr-garantisi için mecbur bırakıldığımız üçüncü ülke

bankaları gerek talep ettikleri yüksek komisyon miktarları, gerek açıklaması olmayan olumsuz dönüşleri ile önümüze ciddi engel olarak çıkmaktadırlar. Türk Bankalarının verdikleri teminat mektuplarının doğrudan kabulü yönünde, konunun ilgili ülke makamlarıyla yapılacak görüşmelerde öncelikli gündem maddesi yapılması hususunu takdirlerinize arz ediyorum" ifadelerini kullandı.

ENR Dergisinin, her yıl firmaların bir önceki yıl kendi ülkeleri dışında gerçekleştirdikleri projelerden elde ettikleri ciroyu esas alarak oluşturduğu "Dünyanın En Büyük 250 Uluslararası Müteahhidi" listesine giren 42 müteahhit firma arasında ASMÜD Üyelerinden Limak A.Ş., Onur Taahhüt A.Ş., Mapa A.Ş., Nurol A.Ş., Makyol A.Ş., Cengiz A.Ş., Kolin A.Ş., Polat Yol Yapı A.Ş. ve Özgün Yapı A.Ş. yer aldı. Üyelerimizi tebrik eder, başarılarının devamını dileriz.

Türkiye İMSAD Komite Toplantıları

ASMÜD'ün üyesi olduğu Türkiye İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği-Türkiye İMSAD'ın bu dönem içerisinde gerçekleştirilen Sürdürülebilirlik Komitesi ile Çevre Dostu Malzeme Komitesi toplantılarında, yapılan çalışmalar hakkında bilgi verilere, komitelerin faaliyetlerine yön verecek kararlar alındı.

Toplantılarda 2023-2026 döneminin çalışma programında yer alması öngörülen kaynak verimliliği, yeşil mutabakat, düşük karbonlu ürün ve döngüsel ekonomi konuları görüşüldü.

TEDAR-Tedarik Zinciri Yönetimi Derneği tarafından oluşturulan ve tedarik zinciri yönetiminin temel unsurlarından birisi olan kuruluşların sürdürülebilirliğini sağlayacak politika ve çözümlerin oluşturulması ve başarılı tedarikçilerin sertifikalandırılma-

T Ü R K İ Y E
İ M S A D
İNŞAAT MALZEMESİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ
ASSOCIATION OF TURKISH CONSTRUCTION MATERIAL PRODUCERS

sını amaçlayan Tedarik Zinciri Değerlendirme ve Sertifikasyon Programı ile sertifikalandırılan firmaların yer aldığı TEDPORT- TEDAR Tedarik Zinciri Platformu hakkında bilgi verilen toplantıda, TEDAR ile yapılabilecek işbirliği alternatifleri hakkında görüş alınmasına ve sonraki adımların buna göre planlanmasına karar verildi.

Ayrıca toplantılarda Türkiye İMSAD'ın yeni üye olduğu ana misyonu, Yenilikçi Yapılı Çevre aracılığıyla rekabet gücünü artırmak, toplumsal ihtiyaçları karşılamak ve çevresel zorlukların üstesinden gelmek için yeni Ar-Ge ve inovasyon stratejileri geliştirmek olan Avrupa Teknoloji Platformu - ECTP ve çalışmaları hakkında da katılımcılara bilgi aktarıldı.

Sürdürülebilirlik Göstergeleri

İklim Değişikliği ve Yeşil Mutabakat Asfalt Endüstrisinin İklim Nötr Hedefi

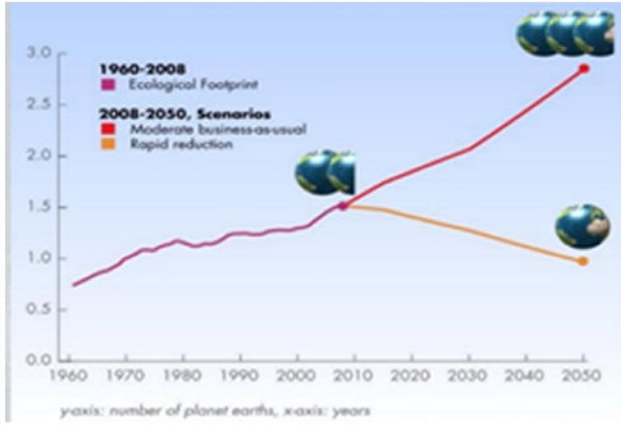
Zeliha Temren; ASMÜD Genel Sekreteri

İklim Değişikliği Ve Yeşil Mutabakat

Dünya gıda, yakıt ve finans krizlerinin devam ettiği, ekosistemlerin hızla tahrip edildiği ve biyoçeşitliliğin azaldığı ve iklim krizinin devasa etkileriyle karşılaşıldığı bir dönemi yaşamaktadır.

Dünyanın bir yılda bize sağlayabileceği kapasitenin aşıldığı tarih olan Dünya limit aşım günü son yıllarda neredeyse yılın ilk yarısına denk gelmeye başlamıştır. Bu yıl gezegenimizin bize sunduğu kaynak 2 Ağustos'ta tükenmiş, 2024 yılı kapasitesinden kullanılmaya başlanmıştır. Bu hızla devam edilirse, 2050 yılında insanlığa 3 dünya gerekeceğinden, hızla ekolojik ayak izinin azaltılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bu kapsamda, insan kaynaklı çevresel kirliliklerin özellikle de fosil kaynaklı yakıtlardan kaynaklanan karbon emisyonlarının atmosferi, yer küreyi ve okyanusları ısıttığı ve iklim üzerinde tehlikeli etkileri olduğunu kabul edilerek atmosferdeki sera gazı oranlarını düşürmek ve bu gazların olumsuz etkilerini en aza indirerek belli bir seviyede tutmak amacıyla Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) ile başlayan, 2005 yılında yürürlüğe giren Kyoto Protokolü'yle devam eden ve 2016 yılında Paris İklim antlaşması ile 2100 yılına küresel ortalama sıcaklık artışının sanayileşme öncesi döneme göre 2°C altında tutulması; ilave olarak bu artışın 1,5°C'nin altında tutulmasına yönelik küresel çabaların sürdürülmesi hedeflenmiştir. Buna göre ülkeler küresel iklim eylemlerine, kendi imkanları doğrultusunda sunacakları "Ulusal Katkı Beyanlarını" her 5 yılda bir bildirmeleri öngörülmüştür.

2021 yılında Birleşmiş Milletlerin Hükümetler arası İklim Değişikliği Paneli'nde açıklanan raporda;

- Dünyanın çok hızlı ısındığı, 20 yıl içinde, 1,5°C'nin aşılabileceği,
- 2030 yılına kadar 2010 yılına göre insan kaynaklı karbondioksit (CO2) salımlarının mutlaka % 45 oranında azaltılması ve 2050 yılına değin net sıfır salıma düşmesi gerektiği belirtildi.

Sıcaklık artışının 2 derece ile sınırlandırılması durumunda net sıfır karbon hedefine ancak 2075'de ulaşılabilceği açıklandı. Bu nedenle enerji, sanayi, tarım, konut ve ulaşımdan kaynaklanan CO2 salımlarının 2050 yılına gelindiğinde 2010 yılına göre %75-90 oranında azaltılmış olması gerektiği vurgulandı.

Bu doğrultuda Avrupa Komisyonu Paris Antlaşması ile 2030'a kadar CO2 emisyonlarının %40 azaltılmasının ötesinde %55 azaltarak 2050 yılında Avrupa'nın dünyanın ilk iklim nötr kıta olmasını hedefledi.

Dünyada iklim değişikliğinin zararlı etkileri karşısında, karbon emisyonlarını azaltmak üzere hükümetler, kurum, kuruluş ve bireyler bu süreçte yaptıkları düzenlemelerde, yatırımlarında, iş kararlarında ve kişisel tercihlerinde proaktif rol almaya başlamışlardır. Bazı ülkelerde uygulanmaya başlanan karbon fiyatlandırma programları ile yatırımcılar serbest piyasa koşulları gereği karbon emisyonunu azaltma politikalarını iş modellerine uyarlamak zorundan kalmıştır. Dünyada hızla değişen ve kötüye giden politik ve ekonomik duruma rağmen iklim değişikliğini önlemek üzere emisyonların azaltılması hedefi önceliğini korumaktadır.

Türkiye Paris Antlaşmasını onaylayan kanunu Ekim 2021'de yürürlüğe koyarak, önemli ticaret ve yatırım ortağı olan AB ile ülkemizin Gümrük Birliği ve aday üyeliğimiz kapsamında AB politikalarına yakın bir entegrasyon sağlamak üzere hazırladığı

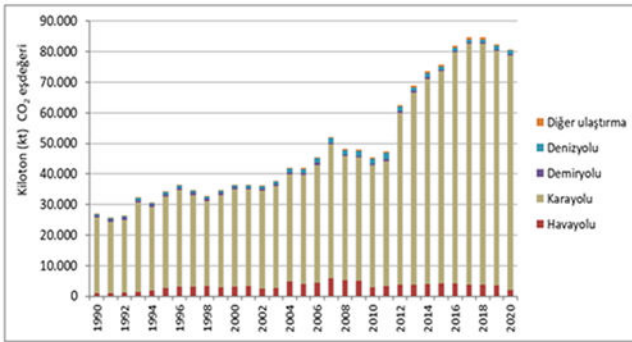
¹ Net sıfır emisyon hedefi atmosfere salınan ve sera etkisine neden olan karbondioksit, metan, azot oksit gibi gazların miktarını yeryüzü tarafından doğal olarak emilen sera gazı miktarıyla eşitlemek anlamına gelmektedir. Bir başka ifadeyle net sıfır, iklim nötr atmosfere yeni emisyonlar eklememek anlamını taşımaktadır.

eylem planında aşağıda belirtilen başlıklar altında faaliyetlerini planladı;

- Sınırdaki karbon düzenlemeleri,
- Yeşil ve dögüsel bir ekonomi,
- Yeşil finansman,
- Temiz, ekonomik ve güvenli enerji arzı,
- Sürdürülebilir tarım,
- Sürdürülebilir akıllı ulaşım,
- İklim değışikliğı ile mücadele,
- Diplomasi
- Avrupa Yeşil Mutabakatı bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri

AB'nin dögüsel ekonomi eylem planı kapsamında sürdürülebilir ürün politikasını hayata geçirmek üzere öncelikli sektörler arasına yapı malzemelerini ve ulaşım sistemlerini ekledi.

TÜİK'in sera gazı emisyon envanteri verilerine göre, 2020 yılında, Türkiye'nin toplam sera gazı emisyonu CO₂ eşdeğeri 523,9 milyon ton olup, ulaştırma kaynaklı emisyon miktarı 80,7 milyon ton ile %15'ini oluşturmaktadır. Ulaştırmadan kaynaklanan CO₂ emisyonunun %94,9'u karayolundan, %2,7'ü havayolundan, %1,6'sı denizyolundan, %0,4'ü demiryolundan ve %0,4'ü ise diğer ulaştırma türlerinden kaynaklanmaktadır.

Grafik - Ulaştırma Türüne Göre Seragazı Emisyonu

Karayolu Sektöründe Yeşil Mutabakat

Yük ve yolcu taşımacılığının %90'ının yapıldığı karayolu altyapısı büyük yatırımların yapıldığı kamu varlığıdır. Karbon nötr, sürdürülebilir, verimli ve güvenli bir yol alt yapısı için yolların yapım ve bakımı hayati bir önem taşıırken, yollara geçmişte yapılan

yatırımların mevcut değerleri dikkate alınarak gelecekteki değerlerinden ödün verilmeden hizmet vermesinin desteklenmesi gerekmektedir.

Son yıllarda otomobil ve ticari araçlarda düzenli bir şekilde emisyonların azaltılması hedefine odaklanılmış ve bu hedefe erişmek için giderek daha düşük emisyonlu araç geliştirmek üzere kamu ve özel sektörden önemli kaynak ve ekonomik destekler verilmektedir. Ancak genellikle trafikten kaynaklanan emisyonlara odaklanılarak yolun kendisinden kaynaklanan emisyonlar göz ardı edilmektedir.

Yol üzerinde seyreden araç tekerleği ile yol yüzeyi arasındaki dönme direnci araçların yakıt ve elektrik tüketimini doğrudan etkilemektedir. Yolun düzgünlüğü ve yol yüzeyindeki bozukluklar tekerlek dönme direncini önemli ölçüde etkileyen faktörler olup, trafik hızının yavaşlamasına ve durmasına neden olmaktadır. Bilimsel araştırmalar göstermiştir ki, bozulmuş veya düşük performanslı yüzey şartlarına sahip kaplamalar uygun bir bakımla düzgün bir yüzey platformu sağlamak ve araçların yakıt tüketimi ve CO₂ emisyonunda % 5'e varan azalmalar olmaktadır. Örneğin 5,5 milyon km uzunluğundaki Avrupa yol ağına 2030'a kadar 1/3'ünün yenilenmesi halinde yıllık emisyon azalışının 14 milyon ton olacağı veya başka bir ifade ile 3 milyon emisyon yayan aracın trafikten kaldırılmasına eşdeğer bir etki yaratacağı anlamına geldiği belirtilmektedir (EAPA manifesto, 2019). Bakımlı bir yol yüzeyi ile araçlara iyi bir sürüş platformu sağlanırken, araç bakım maliyetlerinin azalması, sürüş konforunun artması, trafik gürültüsünün azalması ve seyahat süresinin kısalması gibi birçok potansiyel faydalar sağlanmaktadır. Bu nedenle yol otoritelerinin araçlarda yol koşullarından kaynaklanan CO₂ emisyonlarını dikkate alan ve yol ağına belirli bir performansta hizmet vermesini sağlayan yol bakım ve onarım strateji ve politikalarını geliştirmeleri gerekmektedir.

Yolun ömrü boyunca CO2 emisyonlarını etkileyen temel etken araçların sürüş sırasındaki emisyonlarıdır. Çok yüksek trafikli bir yolda 30 yıllık bir ömür süresince yolun yapım ve bakımında kaynaklanan emisyon oranı %1 veya %2'yi geçmemektedir (hatta bazı yüksek trafik hacimlerinde %1'in altına bile düşmektedir). Ancak, yol yapım ve bakımında doğal kaynakların kullanımı ve atıkların yönetimi gibi döngüsel ekonomi ilkeleriyle çelişebilecek hususlar dikkate alındığında bu etkinin göz ardı edilmemesi gerektiği açıktır.

AB'nin yürürlüğe koyduğu Çevreci Kamu İhale Mevzuatı (Green Public Procurement) ile kamu otoritelerinin çevresel etkileri düşük olan malzemeleri, ekipmanları ve hizmetleri almasını kolaylaştırmayı amaçlamıştır. İdareler kullanımı zorunlu olmayan Yeşil Kamu İhale kriterlerini isterlerse ihale belgelerine entegre edebilmektedirler. İhale mevzuatı seçim kriterleri, teknik şartnameler, ihale kriterleri ve sözleşme performans hükümlerini içermektedir. Her bir kriter kapsamında idare ihale konusu alımda, temel çevresel performansa odaklanarak maliyetleri minimum seviyede tutmayı hedeflemektedir. Ancak günümüzün sürdürülebilirlik politikası ile daha kapsamlı çevresel performans kriterlerinin dikkate alınması gerekmektedir.

Yol inşaatının çevresel etkisini azaltma potansiyeline sahip temel alanlar, enerji tüketimi, geri dönüşüm ve tehlikeli maddelerdir (uçucu organik kimyasallar ve ağır metaller). Bunlara ilave olarak daha kapsamlı çevreci ihale mevzuatı kapsamında dikkate alınan diğer çevresel faktörler ise su kullanımı ve hava kirleticilerdir. Çevreci kamu ihale mevzuatının yol yapım malzemelerine uygulanması için hazırlanan rehber dokümanda malzeme seçim ve ihale kriterleri belirtilmiştir. Çevresel ihale kriterlerinin toplam içindeki payının en az %10-%15 olması gerektiği belirtilmektedir.

İhalelerde risklerin makul ölçüde paylaşılmasını esas alan, ilk maliyeti en düşük olan değil, yeniliklere imkan sağlayan genel bir ihale anlayışı oluşturulmalıdır. Ayrıca endüstride gereksiz tekrarlardan uzak yol otoriteleri, sektör temsilcileri ve yapım ve bakım işlerini üstlenen müteahhitlerle işbirliği yapılarak gerçek ihtiyaçlar üzerine odaklanan, projelere çözüm getiren ARGE programlarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Asfalt Sektöründe Yeşil Mutabakat

Dünyada yol kaplamasında en çok tercih edilen malzemesi olan asfalt, Avrupa yol ağının %90'ında, ülkemiz karayolu ağının tamamında kullanıldığından, asfalt endüstrisi iklim nötr bir geleceği hedefleyerek çeşitli alanlarda aktif olarak çalışmaya başlamıştır.

Net sıfır emisyon küresel hedefi doğrultusunda asfalt endüstrisinin temsilcileri karbon emisyonları ile ilgili hedef ve planlarını oluşturmaya başlamıştır. Bu konuda endüstrinin uzun vadede sürdürülebilirliği ve refahı, tüm taraflarının işbirliği içinde karbon emisyonlarını azaltacak proaktif tedbirlerin belirlenmesine ve uygulanmasına bağlıdır.

Ulusal ve uluslararası asfalt endüstrisinin temsilcileri Paris İklim Antlaşmasını esas alarak karbon emisyonlarının azaltılması hedefine endüstri taraflarının katılmasını teşvik etmektedirler. Dayanıklı ve sürdürülebilir asfalt kaplamaları tasarlayan ve uygulayan asfalt endüstrisi birçok alanda olduğu gibi net sıfır karbon hedefi doğrultusunda da dünyamıza pozitif sonuçlar getirecek iklim hedefine ulaşmak için benzer adımları atmaya başlamıştır.

Yol yapımının çevresel etkisini azaltmak için geri dönüştürülmüş malzeme kullanımı teşvik edilmektedir, asfalt %100 yeniden kullanılabilen ve geri kazanılabilen bir malzeme olduğundan yol yapımında yaygın olarak kullanılmaktadır. Avrupa 2021 verilerine bakıldığında birçok ülke kazanmış asfaltı %85'e varan oranlarda yeni asfalt içinde yeniden kullanmaktadır, Amerika'dan bu oran %95'e yükselmiştir. Türkiye'de kazınan asfaltın kullanım oranı %1 oranında olup, genellikle köy yollarında stabilize malzeme olarak kullanılmakta olup, içeriğindeki yüksek maliyetli bağlayıcısından yararlanılamamaktadır. Genelde "yeni her zaman kullanılmış olandan iyidir" yaklaşımı ve atık yönetmeliğinin uygulamasından kaynaklanan sorunlar asfaltın geri dönüşümü üzerinde negatif etkisi olmaktadır. Bu nedenle ulusal ve yerel yol otoritelerin, sürdürülebilirlik kriterleri optimize edilerek, döngüsel ekonomiye olan katkısı belirlenerek sürdürülebilir çözümleri talep etmeleri için teşvik edilmesi gerekmektedir. İyi bir planlama ile mevcut yollardan kazınan malzemelerin yeni yolların yapımı ve mevcut yolların bakımında yeniden kullanılması esas olmalıdır.

Kullanılmış agregaların yeniden kullanılması genelde doğal agregaların bol olduğu ülkelerde çok fazla ekonomik tasarruf sağlamamakla beraber, doğal kaynakların korunması ve üretim ve taşımadan kaynaklanan yakıt tüketiminin azaltılması ve karbon emisyonlarının azaltılması açısından büyük bir önem taşımaktadır. Örneğin İngiltere’de bir yolda yapılan bir incelemede, yerel olarak temin edilebilen geri dönüştürülmüş ve ikincil agregalar kullanıldığında, yeni agreganın taşınması için 128.000 litre yakıt tüketerek 300.000 km yol yapacak olan kamyon hareketi önlenmiş olduğu saptanmıştır.

Avrupa ve Amerika asfalt endüstrisinin yeşil mutabakat eylem planı kapsamında hedefleri aşağıda belirtilen başlıklar altında özetlenmiştir:

Hedef 1: Asfalt üretim ve uygulamalarında 2050 yılına kadar net sıfır emisyon hedefine ulaşma

- Asfalt üretim ve uygulamalarında net sıfır emisyon hedefine ulaşmak için öncelikle asfalt üretim ve uygulamalarındaki karbon emisyonlarının bilinmesi gerekmektedir. Bu kapsamda birçok ülkede geliştirilen sera gazı emisyon hesaplama programları kullanılarak asfalt endüstrisinin sebep olduğu emisyonlar belirlenmesi,
- Asfalt üretiminde karbon emisyonunu azaltmak için asfalt plantlerinde alternatif ve yenilenebilir enerji kullanımının teşvik edilmesi gerekmektedir. Asfalt endüstrisi alternatif enerji ve bio yakıt ile çalışan plantler ve düşük sıcaklıklı asfalt gibi geliştirdiği temiz teknolojiler ile yıllardır sebep olduğu emisyonları azaltmak için çalışmaktadır. Bu tip proses ve malzemelerin kullanılması ile işgücüne daha sağlıklı çalışma ortamı sağlanmaktadır. Ancak emisyonların azaltılmasına en büyük etkiyi sağlayan yeni yol yapım ve bakımında kazınmış asfaltın yeniden kullanılması,
- Endüstri kamu otoriteleri ile birlikte işbirliği içinde net sıfır karbonlu üretim ve uygulamayı teşvik için politikalar, yöntemler ve şartnameler belirlemesi.
- Asfalt karışımlarının üretiminde sıcaklığı düşürmek ve karbon emisyonlarını azaltmak için ılık karışım asfaltın kullanımı teşvik edilmesi,
- Ekipman üreticileri ile işbirliği yapılarak üretim ve

uygulamada emisyonları azaltan makine ve ekipmanlar geliştirilmesi,

- Kamyon taşımacılığı verimliliği için gelişmiş lojistik teknolojilerin uygulanması,
- Ekipman ve makine filosunu daha temiz enerji kaynaklarına dönüştürmesi,
- Yapım esnasında ekipmanlardaki enerji tüketimini azaltmak için en iyi uygulama tekniklerinin belirlenmesi,
- Net sıfıra ulaşmak için gereken sermaye yatırımlarına yardımcı olacak yeni programların belirlenmesi ve kaynak oluşturma fırsatlarının araştırılması.

Hedef 2: 2050 yılına kadar üstyapı kalitesini ve durabilitesini artırarak uzun ömürlü ve verimli üstyapı kaplamaları ile karbon emisyonunu azaltmak için yol otoriteleri ile işbirliği yapmak

Asfalt endüstrisi net sıfır karbon emisyonu hedefine yol otoriteleri ve iş ortakları ile birlikte erişecektir.

- İş yerinde trafik tıkanmalarından kaynaklanan emisyonların azaltılması için alternatif yapım planlaması konusunda eğitim verilmesi,
- Kalıcı üstyapı dizaynı metotlarını uyarlayarak, iyileştirilmiş inşaat tekniklerini uygulayarak ve üstyapının korunmasına yönelik tedbirleri artırarak üstyapı ömrünün uzatılması,
- Tekerek dönme direnci konusunda hem karar vericilerin hem de yol kullanıcılarının eğitilmesi
- Geliştirilmiş kaplama kalitesi veya araç yakıt ekonomisi yaparak emisyonları azaltan teknolojileri kullanan girişimciler için sözleşme teşvikleri geliştirmek üzere ilgili kurumlarla işbirliği yapmak,
- Sürdürülebilirlik, döngüsel ekonomi ve kalite kriterlerinin optimizasyonunu sağlayan sürdürülebilir çözümlerin kullanılması için talebin artırılmasının teşvik etmek üzere ulusal ve yerel otoritelerin desteklenmesi ve cesaretlendirilmesi gerekmektedir.

Sektör paydaşlarının bir araya gelerek iklim nötr hedefine ulaşmak için çözümün bir parçası olması, çevresel inovasyonun öncüsü ve destekleyicisi olmaları gerekmektedir.

Hedef 3: 2050'e kadar net sıfır karbonlu malzeme tedarik zincirini geliştirmek

Net sıfır karbon taahhüdünde malzeme tedarikçileri kritik bir öneme sahiptir. Malzemenin üretimdeki karbon ayak izi asfalt endüstrisinin net sıfır hedefine ulaşmasında önemli bir yer tutmaktadır.

- İyi bir karışım tasarımı ve performans ölçütleri ile birlikte yaşam döngü değerlendirmesinin yapıldığı araçların kullanımı yoluyla tüm asfalt kaplama karışımlarında geri dönüştürülmüş ve yenilikçi sürdürülebilir malzemelerin kullanımının artırılması,
- Malzeme tedarik zincirinde emisyonların azalışını hızlandırmak için tedarik zincirindekilerle etkileşim içinde olunması,
- Diğer asfalt geri dönüştürülmüş asfalt teknolojilerinin geliştirilmesinde endüstrinin rolünün araştırılarak merkezi plentte soğuk geri dönüşüm, tabakanın kalınlığına kaldırması yerinde sıcak geri dönüşüm, asfalt üstyapıların karbon ayak izini pozitif etkileyen fırsatların yakalanması,
- Kazınmış asfaltın tekrar kullanılmasını ve asfalt karışımlarında diğer geri kazanılmış malzemelerin kullanılmasının teşvik edilmesi.

Asfalt %100 yeniden kullanılabilirliği ve geri dönüştürülebilirliği için dünyada yol yapımında en çok yeniden kullanılan malzemedir ve bazı yol tiplerinin yapımında sadece kazınmış asfalt kullanılmasının mümkün olduğu da doğrulanmıştır. Avrupa asfalt rakamları göstermiştir ki, kazınmış asfaltın %68'i yine yol yapım ve bakımında yeni asfalt yapımında, %20'si bağlayıcısız tabakalarda ve geri kalan kısmı da diğer uygulamalarda geri kazanılarak kullanılmaktadır.

Endüstri teknik ve ekonomik açıdan mevcut yol malzemelerinin tekrar kullanımının daima ilk seçenek olması gerektiği konusunda çalışmalara devam etmektedir. Ancak yeni her zaman geri kazanılmıştan daha iyidir yanlış anlayışın yanı sıra düzenlemelerin yanlış uygulanması (atık sonu kriterleri gibi) yeniden kullanılabilen ve geri kazanılabilen malzemelerin önünde büyük bir engel teşkil etmektedir.

Hedef 4: 2050'e kadar net sıfır karbonlu elektrik üretiminin desteklemek üzere elektriğin yenilenebilir enerji tedarikçilerinden alımına geçiş yapmak ve elektrik tüketimini azaltmak

Asfalt endüstrisi üretim ve uygulamalarında enerji tüketimini ve emisyonlarını azaltmak için enerji verimliliğini artırarak elektrik tüketimini azaltmak ve net sıfırlı yenilenebilir enerji tedarikçilerinden elektrik alarak, üretim ve uygulamalarında elektrik enerji tüketimini ve emisyonlarını azaltmak üzere çalışmalar başlatmıştır.

